

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Ordo servandus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

tatur è castris Catholicorum, quoad possit, hisce ludibriis obstare, ut tueatur arcem salutis, & decorem domus DEI?

Quartò. Regna, quæ illustrium Sanctorum germina multa protulerunt, defecerunt ab Ecclesia. Si ergo politici Principes ignominia notari se putant, dum Provincias patrimonio acceptas, ab aliisque per vim occupatas, comparato exercitu non recuperent; cur non videatur dedecus grave, integra regna à Sectariis occupata, Ecclesie scilicet hæreditatem, proprio Principi, hoc est Christo, per victoriam Fidei, Apostolica prædicatione non restituere?

Quintò. Templà olim Catholico ritu consecrata, in stabula vel sæcularia tribu- nalia ab hæreticis versa sunt. Quapropter deberet exurgere Machabæus aliquis, qui doleret *Sanctificationem desertam, altare profanatum, & in atrio Domini, velut in saltu virgultanata.* Etenim clementissimus DEVS faveret Ecclesie ministris, qui ad opus tam divinæ majestati acceptum mitterentur, ut templà polluta in suo candore primævo reponerent.

Sextò. Temporis oportunitas vehementer urget. Nam à rebellionè Lutheti, usque in annum hunc incredibile videtur, quot hæresum monstra pullulaverint: quæ cum inter se discrepent, & alternis ictibus oppugnent, regnum divinum citoque desolandum videtur; quod viris Apostolicis grandes animos creare deberet, ut gentem cadentem sublevarent.

Septimò. In ipsis Hæreticorum regnis, quæ corruptiora videntur, latent plerique Catholici, indignè ferentes impuritatem illam, quam intreri coguntur. Et profecto æquum est, afflictos illos agnos à lupis circumseptos solari: præsertim cum ipsi rerum consilii parati sint, ad Catholicos ministros adjuvandos. Ex quo & multorum sectariorum conversio, & multiplex quoque fortium virorum martyrium sperari potest, ut Ecclesia insigniter augeatur, & decoretur.

Ac denique optimè Thomas Bozius *Tom. 1. de sig. Eccl. lib. 12. cap. 23.* hæreticorum miseriam & calamitatem deplorat, tum etiam ipsos eleganti oratione hortatur, ut ad Ecclesiam redeant, sequentibus verbis.

Sed quis dabit, inquit, capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum, ut lugeam tot Ecclesia quondam filios, quos impetus Aquilonis prostravit, & allisit ad terram & quos caligo impietatis circumdedit, tortuosus serpens spiris involvit, afflatus pestilentis veneni interfecit? Everasunt templa, diruta sunt monasteria, dispersi sunt lapides Sanctuarij in capite omnium platearum: qui nutriebantur in croceis maximarum celestiumque virtutum odoribus amplexati sunt stercorea libidinum, luxus & ebrietatis: candidiores erant olim Nazari ejus nive, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, sapphiro pulchriores; nunc expulsi omnes. Succesere in multis locis temulentia, luxuries, intemperantia, stoliditas. Usquequo dissolvèris delicis filia septemtrionis vaga, & modo hujus hæresis turbine circumferèris, modo illius voracis vinolenta absorberèris?

Respice meliorem tui partem, ut adhuc stes, & avita religionis, virtutumque splendore non intermortuo coruscet. Recordare majorum tuorum, quæ te evexere, ad omnemquamcunque habes humanitatis, nobilitatis, magnificentia, & litteraturæ laudem. Nulla olim inter tuos litteræ erant, nulle urbes, & ædificia, nulla familiarum dignitas, nulla cum cæteris gentibus societatis humana tuta commercia. Horrebant omnia sylvis, squallebant inculsa regiones, ferro & prædationibus omnia miscebantur; prisca nobilitatis cognitio nulla. Bonifacius Anglus à Gregorio Secundo missus, Cyrillus ac Methodius à Nicolao Primo, omnium quæcunque in te elucet, bonorum fundamenta jecere, horum deinde alumni exornarunt omnia tua, finitimasque Regiones excoluerunt, ac nobilitarunt. Nunquid in antiquam barbariem feritatemque relabi voles? Fastidius tot bona ac tanta, tot ac tantis nostrorum laboribus tibi parata, quorum nihil antea potiebaris? Respice infelix ad petram, unde excisa es, & ad cavernam lacus, unde præcisa olim fusti à successoribus Petri, ad quem dictum fuit, Super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam, procuratum est continenter, ut in hanc speciem conformareris: ab ejus alumni aquam baptismi, quo sordes antiquos abluisi, acceperas, & nunc quid tibi cum fluvio Egypti, ut bibas aquam turbidam? Audisti in, in quos scelerum gradus abominandos præcepis devoluta? An eo etiam vis deturbari, quo miserissima Græciæ? Hæc Bozius.

Ordo servandus.

ADversus omnes hujus temporis hæreticorum errores disputare arduum sanè opus, penèque immensum, & quod hujus tractatus brevitate & scopum excedit. Quare ex diversissimis ac infinitis disputationibus, quas Catholici contra hæreticorum errores congesserunt, quasdam principales, quæ cæteratum omnium capita & fontes esse videntur, selegimus, in quæ tanquam in doctrinalia

quædam principia, omnia alia probationum media resolvantur: quibus semel probatis & ostensis, necessitatio omnes alia errorum radices evellentur. Quare tantùm de Ecclesiâ Catholica tractabimus, ubi & penes quos sit vera Christi Ecclesiâ; nam si ostendamus apud nos veram esse Ecclesiâ, actum est de hæreticis,

De hoc argumento jam olim copiosissimè & accuratissimè scripsit noster *Thomas Waldensis*, de quo *Antonius Possévinus Tomo 2. Apparatus sacri*: *Thomas Waldensis* inquit, *Anglus, Carmelita, Confessorius Henrici V. Anglorum Regis, qui & sua ætatis sui temporis hæresum expugnator, ac deinceps exortarum everfor fuit, à MARTINO V. Pontifice Maximo, cui opus suum dicaverat, commendatus, à nostris autem a vi scriptoribus, præsertim Joanne Cochleæ, atque Stanislao Hosto Cardinali magnoperè celebratus, qui mortuus est non sine opinione sanctitatis Rothomagi in Normania anno 1430. tertio Nonas Novemb. scripsit opus insigne, quod inscripsit, Doctrinale antiquitatum fidei, & Ecclesiæ Catholicæ, distinctum tribus Tomis, in quorum Primo agit, de DEO, Christo, Petro, Ecclesiâ, Religiosis: in secundo de Sacramentis, in Tertio de Sacramentalibus adversus Wicleffitas, Hussitas, eorumque recentiores affectus. Hactenus Possévinus. Joannes quoque Pitsæus, Anglus, eximius Thomam nost. extollit encomiis in suo de illustribus Angliæ Scriptoribus opere. Labet pauca ex ipso subungere. *Andreas Vega Ordinis S. Francisci de Observantia, doctor Salmanticensis, in Opus. suis de justificatione, vocat eum insignem hæresum Wicleffi impugnatorem, & uberrimum fontem, ex quo hauserunt bonam argumentorum suorum partem, penè omnes, qui contra sectam Lutheranam scripserunt. Similia scribunt alij: Trithemius Abbas in suo Scriptorum Ecclesiasticorum Catalogo, Sixtus Senensis, in sua Bibliotheca, & Nicolaus Aurificus in ejus vita. Alphonsus de Castro testatur: ita cum omnes errores Wicleffianos impugnasse, ita fidem orthodoxam defendisse, ut ex multis, qui in utroque laboraverunt, nemo uberius, nervosius, solidius utrumque præstiterit.**

Raphael Volaterranus libro vicesimo primo sue Anthropologiæ, de Ordine Carmelitarum differens, hunc præstantissimum Doctorem, quod ad eruditionem spectat, numerat inter doctissimos, quod ad vitam sanctitatem, ponit inter Beatos. Similia de illo testimonia perhibent alij viri Litterati non pauci. Hæc loco citato Pitsæus, qui etiam tradit Thomam nostrum tribus Angliæ Regibus acceptissimum fuisse, Henricis videlicet quarto, quinto & sexto. Ex quibus Henricus IV. Anno Domini 1410, ad Concilium Pisanum, quod ad tollendum Schisma, sub Alexandro Papa V, convocatum erat, eum misit, in quo ita pro concilianda unione Ecclesiastica laboravit, ut maximam apud omnes laudem promeruerit. Henricus V. qui ejus noverat in gravissimis negotiis tractandis, & expediendis prudentiam ac dexteritatem, eum sibi adjunxerat intimum à Consiliis, & in iis, quæ moderamen suæ conscientiæ spectabant à confessionum secretis. Ab hoc Rege missus fuit Anno 1415, ad Concilium Constantiense, quod contra Hussitas habitum fuit: contra quorum errores jam plurimum laboraverat. In magna etiam gratia fuit apud Henricum VI. eique adhuc penè puero fuit à sacris Confessionibus; pro cujus postea coronatione solemnè Parisiis peragenda missus fuit in Galliam.

Anno 1419, missus fuit Orator ad Vladislaum Poloniæ Regem, & Michaellem Generalem Magistrum Equitum Ordinis Teutonici, pro componenda inter eos pace.

Recenset in supra laudato opere idem Pitsæus, alios decem Carmeli Ordinis insignes Theologos, qui contra Wicleff aliosque ejusdem ætatis hæreticos, Catholicam Fidem variis conscriptis voluminibus acerrime propagarunt: in quibus non infimus fuit *Gualterus Dissaus*, qui ab *Urbano VI.* ejusque successore *Bonifacio IX.* ut *Trithemius* & alii tradunt, creatus de Latere Legatus, ad regna Hispaniarum, Portugalliæ, Angliæ, Navarræ, atque alias Provincias destinatus fuerit, ut Crucem Christi contra infideles, Hæreticos ac Schismaticos prædicaret. Fecit ille, & quidem ita strenuè munus injunctum, ut ad celebritatem sui nominis magnam fecerit accessionem.

Non minus validè horum temporum hæreses impugnavit, diversis, doctissimisque editis libris *Thomas Stapletonius* & ipse Anglus, ex quo, aliisque gravissimis Authoribus, præsertim ex Eminentissimo Cardinale Bellagmino, brevitatè consulescentes, nos, quæ potiora sunt seligemus; quæ proderunt tum ad hæreticos, tum ad schismaticos, qui iisdem ferè tenebris sunt impleti, confutandos.